

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

חיי-שרה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

"מכון לוי יצחק"

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושש לבריאה

לעילוי נשמת

ר' ישראל דוד ב"ר לייב ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"ד אלול ה'תשמ"ה

וזוגתו מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"א טבת ה'תנש"א

ר' יצחק אהרן ב"ר וואלף ע"ה ספיוואק

נפטר ביום כ"ו ניסן ה'תשמ"ט

וזוגתו מרת חנה בת ר' דוד הכהן ע"ה ספיוואק

נפטרה ביום ח"י מ"ח ה'תשס"ד

ר' שמואל מאיר ב"ר ישראל דוד ע"ה ציקמאן

נפטר ביום י"א תשרי ה'תשס"ב

וזוגתו מרת דינה רייזעל בת ר' יצחק אהרן ע"ה ציקמאן

נפטרה ביום כ"ה שבט ה'תשמ"ה

ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י נכדם ובנם

הרה"ת ר' אהרן וואלף וזוגתו מרת פולינה

ומשפחתם שיחיו ציקמאן

כתובתינו באינטרנט: <http://www.torah4blind.org>

אבל אברהם היה מתחזק ומהלך בצדקו מאליו. מכך מובן, שההבדל הלשוני בין „את“ לבין „לפניו“ מצביע על הבדל מהותי ותוכני, הטעון הסבר גם בדרך הפשט.

ולפי זה אין מובן: מדוע אין רש"י בפרשתנו⁹ מתייחס להבדל בין „לפניך“ לבין „אתך“¹⁰?

הכרחי אפוא לומר, שלאחר שרש"י כבר באר לפני כן את ההבדל בין שני ביטויים אלו, ואת הסיבה לשינוי, הרי כשלומדים את הסיפור בפרשתנו כבר מובן מאליו מדוע שינה אליעזר מדברי אברהם.

ב. „אתך“ לעומת „לפניך“

ויש לומר שההסבר לכך הוא: ההבדל במשמעות בין „אתך“ לבין „לפניך“ הוא כפשוטו: המשמעות של „ישלח מלאכו אתך“ היא שהמלאך ילך ביחד עם אליעזר ויסייע לו לבצע את השליחות בהצלחה, כדברי רש"י שהובאו לעיל, לגבי נח – „סעד לתומכו“. ואילו המשמעות של „ישלח מלאכו לפניך“ היא, שהמלאך ילך „בתחלה“ ויבטיח מלכתחלה¹¹ את הצלחת שליחותו של אליעזר. וזה הבדל העיקרי לגבי אופן הפעולה והצלחתה:

במקרה הראשון העיקר היא פעולתו והשתדלותו של אליעזר, והמלאך רק מוסיף

א. אליעזר משנה מדברי אברהם
בפרשתנו מסופר הוראת אברהם אבינו לאליעזר עבדו, „אל ארצי ואל מולדתי תלך ולקחת אשה לבני ליצחק“¹. ועל שאלת אליעזר, „אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי אל הארץ הזאת ההשב אשיב את בנך...“², השיב אברהם: „השמר לך פן תשיב... ה'... ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם“³.

מאוחר יותר בפרשה, כאשר מסופר⁴ על כך שאליעזר מסר את דברי אברהם לבתואל, נאמר⁵: „ויאמר (אברהם) אלי: ה' אשר... ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת אשה לבני ממשפחתי...“.

יש להבין: מדוע שינה אליעזר את דברי אברהם, ובמקום „ישלח מלאכו לפניך“ הוא מתבטא בלשון „ישלח מלאכו אתך“⁶?

אין לומר, שזהו שינוי לשוני בלבד, שאינו משנה את תוכן הדברים, כפי שרואים בפסוקים אלו כמה וכמה שינויי לשון בדברים שמוסר אליעזר לעומת דברי אברהם עצמו⁷.

– כי כבר בפרשה קודמת⁸, מתייחס רש"י לשינוי הדומה לשינוי זה, ומסבירו: „את האלקים התהלך נח, ובאברהם הוא אומר⁵ אשר התהלכתי לפניו, נח היה צריך סעד לתומכו

(1) כד, ד.
(2) שם, ה.
(3) שם ויז.
(4) שם, לג ואילך.
(5) שם, מ.

(6) כן הקשה גם באלשיך פרשתנו (שם, לג השאלה הזו). ותיורו שרמזו בזה שהמלאך טפל אליו (ע"ש) – לכאורה הוא ע"ד הדרוש (ענינו דס' האלשיך), ואינו ע"ד הפשט.
(7) ראה רד"ק פרשתנו (שם, לט): ובשנות הדברים האלה יש בהם שינוי מלות אבל הטעם אחד.
(8) ר"פ נח.

(9) וגם האברבנאל (בפרשתנו) שעמד על כו"כ שינויים בין דברי אליעזר ודברי אברהם – לא עמד על שינוי זה.
(10) ובפרט שהשינוי ל„אתך“ הוא באותו הפסוק שבו השינוי בין נח לאברהם (שרש"י מבאר בר"פ נח).
(11) ראה גם בחיי פרשתנו (שם, טו): כי המלאך קדם לפניו כו', וראה ב"ר פנ"ט, י וברד"ל (ועוד) שם.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל

הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ"ק אד"ש מה"מ מהשנים תנש"א-תשנ"ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ"ק אד"ש מה"מ (החל משנת תשמ"ח).

שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת "האגודה למען הגאולה האמיתית והשלימה".

מעין חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ היו"ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי "ועד להפצת שיחות".

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ"ק אד"ש מה"מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת "מכון לוי יצחק" בכפר חב"ד ב'.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא"ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את"ה בארץ הקודש.

ליקוט יגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ"ק אד"ש מה"מ, בהוצאת קה"ת (תשנ"ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

"אהלי תורה", ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו"ל על-ידי מוסד חינוך "אהלי תורה", ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את "קונטרס בית רבינו שבכבל"

ושיחת ש"פ שופטים ה'תנש"א

מדור מיוחד לספרים וחברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

היות שזוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכל יהודי, בלי יוצא מן הכלל.

...ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח (מגיד דבריו ליעקב גו"ל)], וביחד עם עשר הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו: "שלח נא ביד תשלח" – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממנו!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת-רוח שיש לו ית' מהעבודה בזמן הגלות – צועק יהודי: "כל מה שיאמר לך הבעל-הבית עשה חוץ מצא"12; כל מה שבעל-הבית, זה הקב"ה, אומר צריך לעשות – "חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע ח"ו במצב של "צא", מחוץ לשולחן אביהם. מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: "שלח נא ביד תשלח" – בשנת ובתחלתה י"ד תשלח" והבא כבר את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פרשת ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר-השירים – של ישראל וקוב"ה [ובפרט על-ידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה-אור וליקוטי-תורה כל חלקיהם עד סיומם. של-ידי לימוד התורה בענינים אלו, הרי זה ממחר עוד יותר את ההמשכה בפועל].

סיוע – „סעד לתומכו” – כדי שהשתדלותו תצליח;

ואילו המשמעות של „ישלח מלאכו לפניך” היא, שהמלאך מכין ומבטיח את הצלחת השתדלותו של אליעזר מלכתחלה, ולא רק מסייע לו בהשתדלותו.

ג. הצלחת השליחות הובטחה מלכתחלה

וזו היתה כוונתו של אברהם באומר „ישלח מלאכו לפניך”, שאליעזר יצליח בשליחותו, כך שהקדוש-ברוך-הוא יבטיח מלכתחלה את ביצוע השליחות כראוי, ללא מכשולים – וכך אכן היה:

החל מתחלת שליחותו, בהגיעו ל„ארם נהרים .. אל באר המים”12, לא היה אליעזר צריך להמתין כלל, כי מיד „והנה רבקה יוצאת...”13. ויותר מכך: לא היתה זו תוצאה של תפלת אליעזר „הקרה נא לפני היום...”14 בשלמותה, שהרי התורה אומרת13 „ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת...”14, אף לפני15 שסיים את תפלתו16 – כבר מלכתחלה נקבע מלמעלה שרבקה תגיע מיד לאחר בואו של אליעזר.

וכך – הן מצד אליעזר, אשר, כדברי

רש"י17, „קפצה לו הארץ”, והן מצד רבקה, אשר יצאה מביתה באופן של „ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת...”.

ויש לומר, שהקדוש-ברוך-הוא החה את ביאת רבקה אל הבאר עד לסיום תפלת אליעזר18, משום שעל ידי סימן זה, שקבע אליעזר בתפלתו, הוא יוכל לדעת שזו, היא האשה אשר הוכיח ה' לבן אדוני”19,

אך עצם הגיעה אל הבאר כבר נקבע, כאמור לעיל, אף לפני שאליעזר התפלל.

וכך גם במהלך הענינים, כאשר הפץ בתואל למנוע את השידוך, הרי אז „בא מלאך והמיתו”20.

וכן בסוף הענין, כאשר רצה אליעזר שרבקה תבוא אתו מיד, בניגוד לדעתם של „אחיה ואמה” אשר רצו ש„תשב הנערה אתנו ימים...”21, והפשרה היתה „נקרא לנערה ונשאלה את פיה” – הרי מיד ענתה רבקה „אלך”22,

והרי לכאורה: אין אנו רואים, שאליעזר שוחח אתה לפני כן על השידוך בכלל23, כך

17) שם, מב. וכן בפרש"י שם, סו.
18) ראה לקמן סעיף ז בפנימיות הענינים.
19) ל' הכתוב – שם, מד.
20) רש"י שם, נה.
21) שם, נה.
22) שם, נו"ג.

12) שהרי בפשטות לא היתה נוכחת בעת דיבורו של אליעזר עם בתואל*, וכמפורש (בנוגע לדיבורו אח"כ עם אחי' ואמה) „נקרא לנערה ונשאלה גו'”. וכמוכן גם בפשטות, שכשמדברים בענין הכי חשוב לא יקראו לנערה בת ג' (אף שהיתה או בת דעת – ראה לקו"ש ח"י ע' 69 ואילך) – ושתצא מבית אמה (ראה פרשתנו שם, כח ובפרש"י) – ובפרט שלא ידעו (עדיין) שאודותה מדובר! וראה שוה"ג להערה 25.

ועוד זאת: מפרש"י עה"פ „ונשאלה את פיה” – „מכאן שאין משיאין את האשה אלא מדעתה” [היינו, שלשיטת

* ומש"נ (שם, נא), הנה רבקה לפניך קח ולך גר" וראו רק הבעת הסכמה (כדמוכח מאמרו „קח ולך” – והרי לא לקחה כי עדיין).

לספר שאברהם אמר „ישלח מלאכו לפניך“, כאשר משמעות הדברים היא, כאמור לעיל, שהענין כבר בוצע לפני כן, לפני בואו של אליעזר, וללא כל השתדלות מצדו – שאם כך, היה טוען בתואל, לשם מה כל השיחות והמשאומתן עמו? והרי, לדבריך, כבר עשה זאת ה„מלאך“...

לכן הוכרח אליעזר לשנות²⁸ ולומר „ישלח מלאכו אתך“²⁹.

לפי האמור לעיל יובן פרט נוסף ששינה אליעזר בדבריו ממה שהיה למעשה – אליעזר נתן לרבקה את „גום זהב...“ אף לפני ששאלה „בת מי את“³⁰, ובספרו זאת לבתואל, הרי, כדברי רש"י³¹, „שינה הסדר .. שלא יתפסוהו בדבריו ויאמרו היאך נתת לה ועדיין אינך יודע מי היא“:

אליעזר נתן לרבקה את המתנות לפני שידע „מי היא“, משום שביודעו את דברי אברהם „ישלח מלאכו לפניך“, ובמיוחד בראותו ש„טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת“ ושהתנהגותה היא בהתאם לסימן, הרי אליעזר כבר הבין וידע שה„מלאך“ הבטיח זאת כבר לפני כן, ולכן היה בטוח ש„הצליח הקדוש-ברוך-הוא דרכו“³²,

לעומת זאת, בספרו זאת לבתואל, שכלפיו הוא שינה מדברי אברהם, „ישלח מלאכו לפניך“

28 להעיר מפרשה שלפנינו (וירא יח, יג – ובפרש"י ומפרשיו) ואכ"מ.

29 ואין להקשות איך אמר אליעזר בשם אברהם דבר שלא אמרו – כי נוסף שמפורש בפרש"י הטעם (וההיתר) שאליעזר „שינה הסדר .. שלא יתפסוהו בדבריו“ (כדלקמן בפנים), הרי בנדוד מלכתחילה לא ה' ענין של שו"י, כ"א רק שלא סיפר כל הענין [כי „ישלח מלאכו לפניך“ כולל ג"כ שישלח מלאכו אתו לסייע אותו בכל פעולותיו, כמובן בפשטות. וראה גם בחיי שבעה ע"ה 11]. ויומתק יותר ע"פ המבואר לקמן סעיף ה.

30 פרשתנו שם, כ"כ.

31 שם, מז.

32 ל' רש"י שם, כג. וברש"י שם, כא: משתומם ומתבהל על שראה דברו קרוב להצליח

שיהא באפשרותה להרהר בדבר, אלא נתן לה מתנות²⁴ של תכשיטים²⁵ וכו'. ולמרות זאת, מיד כאשר נשאלה אם היא מסכימה לשידוך, ענתה רבקה „אלך“, כפי שרש"י מוסיף ומפרש – „אלך, מעצמי ואף אם אינכם רוצים!“ כולומר: הקדוש-ברוך-הוא כבר גרם לכך²⁶ שהיא תסכים לדבר, ללא שום השתדלות מצד אליעזר²⁷.

ד. אליעזר משנה בסיפורו מן המציאות

לפי זה יובן מדוע שינה אליעזר מדברי אברהם, ואמר „ישלח מלאכו אתך“ – כי אצל בתואל לא היו מתקבלים דברים אלו „ישלח מלאכו לפניך“:

כאשר אליעזר משוחח עם בתואל ומעוניין לקבל את הסכמתו לשידוך, אין באפשרותו

רש"י שאלה או (לא רק אם תלך מיד, כ"א) על כללות השידוך (וכמ"ש באברבנאל פרשתנו (שאלה הי"ח) ועוד. וראה לקו"ש שם ע' 65 ואילך) – משמע, שגם בתואל כ' לא דיבר עמה עדיין אדות השידוך.

24 דפשיטא שאין זה טעם מספיק להסכים על שידוך, ולילך עם איש זר, והיפך רצון אחי' ואמה! 25 שם, כב (אצל הבאר). שם, נג (לאחרי דיבורו עם בתואל*).

26 ומתורצת קושיית התוס' עה"ת (הדר זקנים) על פרש"י „וכי היתה רבקה כ"כ פרוצה ללכת בלא רשות אחי' ואמה“ – כי זה נפעל ע"י המלאך, ההצלה מהו'. וראה לקמן סעיף ו.

27 ולהעיר שגם בחזרתם אל בית אברהם, סיבב הקב"ה כך ד, ויצא יצחק לשוח בשדה ג' ותשא רבקה את עיני' ותרא את יצחק ג' (פרשתנו שם, סג"סד) – בלי שהיות כ'.

* אבל אין להכניח מה גופא שהיתה נוכחת בעת אריכות הידבר של אליעזר שלפנ"ז – כי תנית המתנות היתה בהפסק זמן, וכדמוכח ממש"ז, ומגדתות נתן לאחי' ולאמה" ולא נזכר בתואל, שבפשטות זהו לפי שזה ה' לאחרי ש,בא מלאך והמיתר

[ומה שרש"י נכתב זה רק לאח"ז עה"פ, ויאמר אחי' ואמה" – כי תנית המתנות לומר אין הכרח שכבר מת (כמנע"ת בלקו"ש שם הערה 9) אבל לאחרי שפרש"י ש,בא מלאך והמיתר" משתבר לומר, דגם אי הכרח בתואל לפנ"ז – הוא מאותו הטעם].

...ורואים בפועל איך שהי' ואיך שהי' עכשיו (הקיום ד') וילחום מלחמת ה"י וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי של "נצח": נ' – גילוי שער הנר"ן, צ' – שנת הצדיק (כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וחי' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה (שמונה נסיכי אדם").

מזה מובן, דמכיון שהשלוחים כבר הגיעו מזמן לאחרי מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, ומזמן לאחרי אמצע עבודת השליחות, עד שכבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית והשלמה – צריך לומר, שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל.

והוא: על פי הידוע ש"בכל דור ודור נולד אחד מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל"². "א" הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"³, ועל-פי הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – השליח היחיד שבדורנו והמשיח היחיד שבדורנו – שכבר סיימו את כל העבודה, הרי מובן, שמתחיל להתקיים ה"שלח נא ביד תשלח"⁴, השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר. ומזה מובן, שהדבר היחידי שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא – לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל ישראל מהגלות!

...מזה יש להסיק את ההוראה בפועל, בעמדתנו עתה בהתחלה ובפתיחה של "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – צריך לצאת בהכרזה ובהודעה לכל השלוחים. שעבודת השליחות של השלוחים ושל כל יהודי מתבטאת עכשיו בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.

כלומר: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, צריכים להיות חדורים בנקודה זו – כיצד זה מוביל לקבלת פני משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – "כל ימי חיך להביא לימות המשיח": כל עניני העבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות חדורים ב"להביא לימות המשיח", לא רק "לרבות" (כפי שכתוב בכ"מ), שהוא (השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה וייהנה מזה וכו'. אלא – "להביא", שהוא עושה כל התלוי בו כדי להביא "לימות המשיח" לשון רבים, לא רק ההתחלה של יום אחד אלא של ימות (ל' רבים) – ימות המשיח (לא רק כאשר המשיח הוא "בחזקת משיח"⁵, אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של "משיח ודאי"⁶ וכו').

והכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכים לבוא ולהביא החלטות טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו על ידי שהוא מסביר את ענינו של משיח, כמבואר בתורה שבכתב ובתושבע"פ, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – על-ידי לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של חכמה בינה ודעת.

במצב פון „צא“ בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאַנט כביכול באַ דעם אויבערשטן: „שלח נא ביד תשלח“ – בשנת ובתחלתה „יד תשלח“ און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאמען מיט שלימות בעבודת השליחות (כסיום לקו"ת פ' ברכה) האָט מען גלייך די שלימות הנישואין – שיר השירים – פון ישראל וקוב"ה [ובפרט דורך דעם וואָס מ'נעמט אָן אויך די החלטה טובה צו לערנען גאַנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואָס דורך לימוד התורה בענינים אלו, איז דאָס נאָכמער ממחר די המשכה בפועל].

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ה מרחשון, מבה"ח כסלו תשנ"ב)

החידוש שניתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות הוא: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה... שזוהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי ביהדות – הכנה לביאת משיח צדקנו – שכולל את כל הנקודות הפרטים של עבודת השליחות.

כפי המדובר כמה פעמים (ובפרט בחדשים ושבועות האחרונים), שעל פי הודעת חז"ל¹ שכבר "כלו כל הקיצין", וההודעה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו "לצחצח את הכפתורים")², ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו בפועל ממש!

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו – להתדבר ולצאת עם החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד למלא את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

...כמדובר לעיל, הודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה, ועומדים מוכנים, "עמדו הכן כולכם", לקבלת פני משיח צדקנו.

כפי שרואים זאת גם (כמדובר כמה פעמים) בזה, שבמאורעות העולם התקיימו כמה סימנים של הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני³) "שהגיע זמן גאולתכם", כפי שרואים מזה ש"מלכיות מתגרות זו בזו", בפרט במדינת הערביים.

ואמר „ישלח מלאכו אתך“, אין מקום לוודאות כזאת, עד כדי נתינת מתנות לנערה לפני יודעו „מי היא“, ולכן – „שינה הסדר .. שלא יתפסוהו בדבריו .. היאך נתת...“.

ה. הצלחה – „מה' יצא הדבר“

אמנם, בפשטות ובגלוי לא סיפר אליעזר לבתואל את הפרט של „ישלח מלאכו לפניך“, אך הוא רמז לכך בהוסיפו את המילים „ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך“, שאינן נמצאות במפורש בדברי אברהם, ועל ידי כך הוא הקטין את השינוי. וכן בספרו על תפלתו הוא מוסיף על לשון תפלתו¹⁴ את המילים „ה' .. אם ישך נא מצליח דרכי...“³³.

ההסבר לכך הוא:

המשמעות האמיתית של הצלחה היא כאשר הקדוש ברוך הוא נותנה לאדם³⁴, ולא כאשר האדם מצליח באמצעות יגיעה. כנאמר אצל יוסף³⁵ „ויהי ה' את יוסף ויהי איש מצליח .. ה' מצליח בידו .. ואשר הוא עושה ה' מצליח“. בכך הדגיש אליעזר „וה' הצליח דרכי“.

הצלחה זו היא יותר מן ההישג של „יגעתי ומצאתי“³⁷. אמנם, גם „מצאתי“ אינו ביחס למאמץ וליגיעה, כפי שמדייקים שהלשון „מצאתי“ – מציאה – מצביעה על מציאה הבאה בלי השתדלות, אלא בטרחה מועטת ביותר של הרמת המציאה, אך בכל זאת, הפעולה של „יגעתי“ היא המביאה ומחייבת את התוצאה „מצאתי“³⁸.

(33) שם, מב.

(34) ראה אוה"ת וישב רעה, א"ב (ושם כרך ז תתלת, ב).

(35) וישב לט, ב"ג. שם, כג (וראה בארוכה לקו"ש חכ"ה ע' 212 ואילך).

(36) פרשתנו שם, נו. ועד"ז שם, כא. לשון רש"י שבעריה 32. ועוד. ובאוה"ת שם: ענין ההצלחה נזכר באליעזר .. ונו' שם כמה פעמים.

(37) מגילה ו, ריש ע"ב.

(38) ראה גם לקו"ש ח"ג ס"ע 117 ואילך.

ואילו הענין של „הצלחה“ אמיתית אינו תלוי כלל בעבודת האדם, אלא הוא מתנה מלמעלה³⁹.

לפי זה יוצא, שהוספת המילים „ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך“ רומזת לאותה משמעות של „ישלח מלאכו לפניך“, כי ה„הצלחה“ היא מתנה מלמעלה.

ולכן, כאשר הדגיש אליעזר לבתואל כיצד תפלתו „אם ישך נא מצליח דרכי“ התמלאה, ו„אני טרם אכלה לדבר... והנה רבקה יוצאת...“⁴⁰, אמר בתואל מיד⁴¹ – „מה' יצא הדבר לא נוכל לדבר אליך רע או טוב: דבר זה נעשה לגמרי מלמעלה, בדרך של הצלחה, כך שאדם אינו יכול לשנות זאת⁴².“

ו. אברהם מבטיח „ולקחת אשה...“

לפי זה יובן דבר התמוה, לכאורה, בדברי אברהם:

כאשר שאל אליעזר² „אולי לא תאבה האשה ללכת אחרי...“, השיב לו אברהם³ „השמר לך... ה' אלקי השמים... ישלח מלאכו לפניך ולקחת אשה לבני משם“ – הקדוש ברוך הוא

(39) ראה אוה"ת שם, כי הצלחה הוא ענין מזל. ע"ש וראה לקו"ש ח"ט ע' 384 ואילך בענין „שערי הצלחה“ (ע"פ המשך תער"ב ח"ב ע' אלקב ואילך).

(40) פרשתנו שם, מה.

(41) שם, ג.

(42) ע"פ המבואר באוה"ת שם „ששורש הצלחה ממולא .. שמשם בא השפע במוהרות בלי עיטובים ודינים“ – יומתק המשך לשון בקשת אליעזר „אל תאחרו אותי ודרי' הצליח דרכי“.

[ומה שאמרו „ונשאלה את פ"י“ (ולא הסכימו תיכף) – כי לאחר שלא הסכים אליעזר ליתן זמן לרבקה „לפרינס את עצמה בתכשיטים“ א"ע"פ ש"לא יעשה כן“, כי „נותנין לבתולה כו" (רש"י שם, נה) – ה' אצלם ספק באמיתיות דברי אליעזר (בארוכה – בלקו"ש ח"י ע' 68)].

(* עפ"ז יומתק אמרו „והרי“ – ד"כ"מ שנאמר ו'ה' הוא ובית דינו“ (רש"י וירא יט. נד) – דגם הב"ד שלמעלה הצליח דרכו. ובמילא, בא השפע .. בלי עיטובים ודינים“.

(ל' רבים) – ימות המשיח (און ניט נאָר ווען משיח איז „בחזקת משיח“⁵, נאָר אַלע ימות המשיח – אויך די שלימות פון „משיח ודאי“⁵ וכו').

ובפשטות מיינט דאָס – אַז פון דעם כינוס השלוחים דאַרף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דאַרף זיך אַליין צוגרייטן און צוגרייטן אַלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואָס ער איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתושב"כ ובתושב"ע פ באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן פון חכמה בינה ודעת.

און היות אַז דאָס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אַז דאָס איז שייך צו יעדער אידן און אויסנאָם כלל.

. . . ועוד ועיקר: וויבאַלד אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט די עבודת השליחות – קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אַז דו כביכול זאָלסט טאָן דיין שליחות [וואָס אויך דער אויבערשטער איז אַ שליח („מגיד דבריו ליעקב גו"ו"י)], און צוזאַמען מיט די עשר ספירות – איז עצמות ומהות אַליין כביכול משיח צדקנו]: „שלח נא ביד תשלח“ – שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממשי!

און אפילו אויב עס קען נאָך זיין אַ ספק אַז דער אויבערשטער וויל האַלטן אידן נאָך אַ רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואָס די עבודה אין גלות פאַרשאַפט אים – שרייט אַ איד: „כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"י, אַלץ וואָס דער בעה"ב זה הקב"ה זאָגט דאַרף מען טאָן „חוץ מצא"י, צו בלייבן נאָך אַ רגע ח"ו

(11) תהלים קמז, יט. וראה שמריר פיל, ט.

(12) פסחים פו, ב.

הנהגה של „ישלח מלאכו לפניך“ באופן של „והצליח דרכך“ – ההצלחה הובטחה מלמעלה ושללה את הבחירה⁴⁹, כי „יפה .. עבדי אבות מתורתן...“.

אך לשם כך יש צורך בשני תנאים:

(א) להיות „עבדי אבות“ – עבד שאין לו מציאות בפני עצמו כלל,

– יש לו מציאות והוא מסוגל לפעול ואפילו רבות וגדולות, אך כל מציאותו תלויה במציאותו של האדון⁵⁰ – מה שקנה עבד קנה רבו⁵¹.

(ב) בנוסף לכך דרושה „שיחה“ – „אין שיחה אלא „תפלה“⁵² – הכרה ברורה של האדם שאין ביכולתו לסמוך על כוחותיו שלו, אלא הוא מוכרח להתפלל לקדוש-ברוך-הוא.

ועל ידי התבטלות מוחלטת זו נעשים כלי⁵³ ל„ישלח מלאכו לפניך ולקחת...“, בדרך של הצלחה.

ה. הצלחה בשליחות מובטחת בתנאים אלו

אמנם „שיחתן של עבדי אבות“ נעלית מ„תורתן של בנינו“, אך „שיחתן של עבדי אבות“ נקבעה גם ב„תורתן של בנינו“, זוהי פרשה שלמה בתורתן.

מכך מובן, שגם הבנים מסוגלים להגיע למעלה זו ולהיות כ„עבדי אבות“.

וזהו ההוראה למעשה הנלמדת מ„פרשה

ישלח את מלאכו, ולכן, מובטח ש„ולקחת אשה לבני משם“,

ואין מובן: כיצד יכול אברהם להבטיח בוודאות לאליעזר „ולקחת אשה לבני משם“, כאשר הדבר תלוי ברצונה ובבחירתה של האשה, ובמיוחד כאשר אברהם בעצמו ממשיך ואומר מיד לאחור מכן „ואם⁴³ לא תאבה האשה ללכת אחריך ונקית משבועתי זאת...“?

אלא, זהו החידוש של „ישלח מלאכו לפניך“ – עזרה זו באה מ„מקום“ הנעלה – „לפני“ – מיגיעת האדם, ומשום כך ההצלחה בכך אינה תלויה בהשתדלות ובמעשה של האדם, וכן מצד שני, רצונו של אדם אינו יכול „להפריע“ להצלחה זו.

אמנם, קיימת בחירה לאדם⁴⁴, ולכן ישנה, לכאורה, אפשרות של „ואם לא תאבה האשה...“, אך למרות כל זאת ברור, שההצלחה תתבצע בפועל⁴⁴, „ולקחת אשה לבני משם“ – מובטח שתימצא אשה אשר תבחר ללכת עם אליעזר⁴⁵.

ז. יפה שיחתן של עבדי אבות...“

ויש לומר, שזהו אחד ההסברים⁴⁶ למאמר חז"ל⁴⁷ „יפה שיחתן של עבדי אבות .. מתורתן של בנינו“. לגבי „תורתן של בנינו“ קיים הכלל ש„הכל בידי שמים חוץ מיראת שמים“⁴⁸, בעניני תורה ומצוות אין נלקחת מהאדם הבחירה. ואילו בשליחותו של אליעזר היתה

(49) ראה לקו"ת במדבר (טו, א"ב. וט"ו) אודות הנהגת הקב"ה (לפעמים), להטות לב בני אדם לטובה. ע"ש.

(50) ראה בארוכה ד"ה ומקנה רב (ומאמרים שלאח"ו) בהמשך תריס"ו.

(51) פסחים פח, ב. קידושין כג, ב. וראה רשב"א קידושין שם, שזולכתחילה נקנה לרבו.

(52) ברכות כו, ב. ע"ז ו, ב. וראה אה"ת פרשתנו קכט, א ואילך.

(53) להעיר גם מהמשך תערי"ב ח"ב ע' אקדק (נעתק בלקו"ש שבהערה 39 הערה 40).

(43) פרשתנו שם, ח.

(44) להעיר ממש הרמב"ם (הל' תשובה פ"ו), שלא גזר על איש פלוני .. כל אחד ואחד .. אילו לא רצה כו"ו.

(45) להעיר מפני דוד (להחיד"א) פרשתנו אות כא.

(46) ראה בארוכה ביאור מחו"ל זה ע"ד החסידות – אה"ת פרשתנו קכ, ב ואילך. ועוד.

(47) רש"י פרשתנו שם, מב (מ"ב פ"ס, ה. ושם: עבדי בתי אבות).
(48) ברכות לג, ב. וש"נ.

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אז מ'האָט שוין אַלץ פאַרענדיקט – איז פאַרשטאַנדיק אַז ס'הויבט זיך אָן מקויים ווערן דער „שלח נא ביד תשלח“, די שליחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר. און דערפון איז מובן, אַז די איינציקע זאך וואָס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאָל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל און אַרויסנעמען אַלע אידן פון גלות!

. . . דערפון האָט מען די הוראה בפועל וואָס מ'דאַרף אַרויסנעמען שטייענדיק איצטער באַ דער התחלה ופתיחה פון דעם „כינוס השלוחים העולמי“:

לכל לראש – דאַרף מען אַרויסקומען מיט אַ הכרזה והודעה צו אַלע שלוחים, אַז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באַשטייט אין דעם – אַז מ'זאָל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאָס הייסט: אַלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, דאַרפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה – ווי דאָס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראַכן אין דעם נושא הכינוס – „כל ימי חיך להביא לימות המשיח“⁵⁵: אַלע עניני עבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) דאַרפן זיין דורכגענומען מיט „להביא לימות המשיח“, ניט בלויז „לרבות“ (ווי עס שטייט בכ"מ), אַז ער (דער שליח) שטייט און וואַרט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האָבן וכו', נאָר – „להביא“, ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען „לימות המשיח“ לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאָג נאָר פון ימות

של אליעזר“, ובמיוחד עבור אלו שזכו לעסוק בשליחותם של ה„אבות“ שבכל דור ודור – רבותינו נשיאינו – בעבודה של חיזוק היהדות והרבצת התורה, כולל „פוצו מעיינותיך חוצה“:

יש הסוברים ששליחותם היא בעשייה בלבד, אך אין הם אחראים כלל לתוצאות של פעולותיהם. השליח מוכן להתמסר לשליחותו „בכל כוחו“⁵⁴, עד אשר אין לו מנוחת הנפש, לא הוא ולא בני ביתו, בהיותו טרוד כל היום במילוי השליחות.

אך לדעתו, אין הוא אחראי על הזולת, שעליו הוא חפץ להשפיע. אדם זה הוא בעל בחירה חפשית, ואי אפשר להכריחו, לכאורה, לנהוג להיפך מרצונו (הגלוי)!

על כך נלמדת ההוראה מפרשתו של אליעזר, שכאשר מתנהגים באופן של „עבדי אבות“ – התבטלות מוחלטת, כעבד לאדונו, וביחד עם זאת מתפללים לקדוש ברוך-הוא להצליח במילוי השליחות – הרי

או מובטח ש„ה' .. ישלח מלאכו לפניך“ ו„הצליח דרכך“:

הקדוש-ברוך-הוא מבטיח לו הצלחה בשליחותו, ובמשך כל השליחות: הן בהליכתו, הן במקום השליחות עצמו, והן בשובו ממקום השליחות, מן הפרט המסויים שבה⁵⁵ –

ואז „ולקחת אשה“ – זו כנסת ישראל – ומקרבים אותה אל „אישה“, אל הקדוש-ברוך-הוא,

על ידי שמעוררים עוד יהודי ועוד יהודי ומאירים אותו עד להפיכתו ל„גר להאיר“, לשליח של אבינו שבשמים.

וכפי שפוסק הרמב"ם, שלמרות שענין הבחירה החפשית הוא „עיקר גדול“ ו„עמוד התורה והמצוה“⁵⁶, בכל זאת: וכבר⁵⁷ הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותו, ומיד הן נגאלין.

(משיחות ש"פ חיי שרה תשמ"ב, כ' מרחשון תשמ"ד)

55) ראה הערה 27. – והרי גם בחזרת אליעזר מארם אמר „ואלכה לאדוני“ ובבואו לא"י „ויאמר העבד הוא אדוני“.

54) במשכ"כ מפועל בעניני הרשות (רמב"ם סוף הל' שכירות. טושי"ע חו"מ ס"ט ש"ע אדה"ו שם הל' שאלה ושכירות כו' סעיף כ. וראה לקו"ש חכ"ה ע' 139 ואילך).

56) רמב"ם הל' תשובה פ"ה ה"ג. 57) שם פ"ז ה"ה.

לזכות

כ"ק אדונונו מזרנו ורבינו מלך המשיח

ויה"ר שעי"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בסיחת כ' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל 'ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מזרנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

ווי מ'זעט דאָס אויך (כמדובר כמ"פ) אין דעם וואָס אין די מאורעות העולם ווערן מקויים כמה סימנים אויף דער גאולה, אָנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני³) אַז „הגיע זמן גאולתכם“ פון דעם וואָס „מלכיות מתגרות זו בזו“, בפרט אין די מדינות הערביים.

. . . און מ'זעט בפועל ווי עס איז געוואָרן און עס ווערט דער „ילחום מלחמת ה'“ וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פאַרבונדן מיט דעם גילוי פון „נצח: נ' – גילוי שער הנוֹרָא, צ' – שנת הצדיק (ווי אידן האָבן אָנגערופן דעם יאָר), און ח' – דער גילוי פון משיח צדקנו, וואָס איז פאַרבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם).“

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז וויבאַלד די שלוחים האַלטן שוין פון לאַנג נאָך מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, און פון לאַנג נאָך אמצע עבודת השליחות, ביז אַז מ'האָט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ איז די גאולה האמיתית והשלימה נאָך ניט געקומען בפועל ממש – דאַרף מען זאָגן אַז ס'איז נאָך געבליבן עפעס צו טאָן וואָס וועט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאָס איז: ע"פ הידוע אַז „בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל“, „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו"ם, וע"פ הודעת

(3) ישעי' רמז תצט.

(4) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב"ר פמ"ב, ד.

(5) רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ד.

(6) סוכה נב, ב.

(7) פי' הברטנורא למגילת רות.

(8) ראה שו"ת חת"ס חר"מ (חי"ב) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף

כלל ע'. ועוד.

הוספה

בשורת הגאולה

מח.

דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואָס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה . . . אַ חידוש כללי ועיקרי וואָס איז ניט בלויז נאָך אַ פרט (אַדער אַ כלל) אין דער שליחות, נאָר אַן עיקר און אַן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט – הכנה לביאת משיח צדקנו – וואָס נעמט אַרום אַלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ'האָט שוין גערעדט מערערע מאָל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואָכן): לויט דער הודעה פון חז"ל אַז ס'איז שוין „כלו כל הקיצין“, און די הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, אַז מ'האָט שוין אויך תשובה געטאָן, ביז אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני עבודה (אפילו „צופוצן די קנעפ"ל), און מ'שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו – איז איצטער די עבודה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש!

דערפון איז מובן, אַז אין דעם באַשטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאַמענרעדן און אַרויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויספירן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . מ'האָט גערעדט פריער, אַז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מודיע געווען, אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, און מ'שטייט שוין גרייט, „עמדו הכן כולכם“, צו מקבל זיין פני משיח צדקנו.

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.